

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

РЎЙХАТГА ОЛИНДИ
№ ВМ – 343 - 5А340607 – 2.05
«1» Июль 2003 й

«ТАСДИҚЛАНДИ»
Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус
таълим вазирлиги

«8» Июль 2003 й

**ИНВЕСТИТОРЛАРНИ ҚЎЛЛАБ ҚУВВАТЛАШ
ВА ҲУҚУҚЛАРИНИ ҲИМОЯЛАШ
фанидан**

ДАСТУР

**Олий таълимнинг 340000 «Бизнес ва бошқарув»
таълим соҳасидаги 5А340607 - «Халқаро молия бозорларидаги операциялар»
магистратура мутахассислиги учун**

Тошкент-2003

Тузувчилар: Шохаъзамий Ш.Ш.

Джураев В.Д.

Такризчилар: Нуритдинов Б.С.
Абдураимов А.А.
Исмоилов К.

Ушбу дастур Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида» ги +онуни ва Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги 343-сонли қарорига асосан ҳамда уларнинг негизида ишлаб чиқилган 5А340607 – «Халқаро молиявий бозорлардаги операциялар», 5А340608 – «Қимматли қоғозлар ва биржа иши», 5А340614 – «Инвестициялар бозорларини бошқариш», 5А340708 – «Банкларнинг қимматли қоғозлар билан операциялари» таълим соҳалари бўйича Давлат Таълим Стандартлари талаблари доирасида тайёрланган. Дастурда фаннинг назарий, услубий, амалий мавзулари ва масалалари етарли ёритилган. Дастур доирасида фанни ўрганиш замонавий педагогик, ўқув-услубий, илмий ва амалий технологияларга асосланади. Дастур иқтисодий йўналишдаги магистратура талабаларини ўқитишга мулжалланган.

Настоящая программа подготовлена на основе Закона Республики Узбекистан «Об образовании» и постановления Кабинета Министров от 16 августа 2001 года №343, а также разработанных на их основе Государственных Стандартов по направлениям образования 5А340607 – «Операции на международных финансовых рынках», 5А340608 – «Ценные бумаги и биржевое дело», 5А340614 – «Управление рынками инвестиций», 5А340708 – «Операции банков с ценными бумагами». В ней в достаточной мере освещены теоретические, методологические и практические темы и вопросы дисциплины. Изучение дисциплины в рамках программы основывается на современные педагогические, учебно-методические, научные и практические технологии. Программа предназначена для обучения студентов магистратуры экономических направлений.

This program was prepared according to the law of the Republic of Uzbekistan “ About Education” and to the enactment of the Cabinet of Ministers (from August 16, 2001, №343), as well as according to the State Educational Standards, such as 5А340607- “Operations at International Financial Markets”, 5А340608- “Securities and Stock Exchange”, 5А340614 – “ Management of Investment Markets ”, 5А340708 – “The securities operations of banks”, created on basis of the aforementioned laws. Theoretical, methodological, practical themes and issues of the discipline were sufficiently stated in the program. According to the program, studies of the discipline are based on the up-to-date pedagogical, educational, methodological, scientific, and practical technologies. The program is designed for tuition of graduate students’ of economical directions.

Дастур Тошкент Молия институти Илмий Кенгашида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (25 апрель 2003 йил 9-сонли баённома).

Дастур Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги олий ўқув юртлариаро илмий-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгаш мажлисида муҳокама қилинган ҳамда нашрга тавсия этилган (2003 йил 1 июль 37-сонли мажлис баёни).

1. СЎЗ БОШИ

Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида» ги қонунида, Кадрлар тайёрлаш Миллий дастурида ҳар томонлама етук ва баркамол мутахассисларни тайёрлаш давлат сиёсатининг устувор йўналиши қайд этилган. Ушбу ишларни амалга ошириш борасида Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги 343-сонли қарорига асосан ишлаб чиқилган 5А340607 – «Халқаро молиявий бозорлардаги операциялар», 5А340608 – «Қимматли қоғозлар ва биржа иши», 5А340614 – «Инвестициялар бозорларини бошқариш», 5А340708 – «Банкларнинг қимматли қоғозлар билан операциялари» таълим соҳалари бўйича Давлат Таълим Стандартлари жорий қилинди. Амалдаги Стандартлар асосида тайёрланган дастур «Инвесторларни қўллаб қувватлаш ва ҳуқуқларини ҳимоялаш» фанининг назарий, услубий, амалий мавзулари ҳамда масалаларини ўз ичига олган бўлиб, фанни ўрганишнинг замонавий педагогик, ўқув-услубий, илмий ва амалий технологияларга асосланади. Дастур иқтисодий йўналишдаги магистратура талабаларини ўқитишга мўлжалланган.

Ўқитишнинг мақсади ва вазифаси, ҳамда бошқа фанлар билан ўзаро боғлиқлиги

Ўқитишнинг мақсади бўлиб, талабаларга инвесторларни қўллаб қувватлаш ва ҳуқуқларини ҳимоялаш соҳасидаги фаолиятнинг умумлаштирилган назарий, методологик, амалий билим ва кўникмаларини бериш ҳисобланади.

Ўқитишнинг вазифаси бўлиб, талабаларни инвесторларни қўллаб қувватлаш ва ҳуқуқларини ҳимоялаш соҳаси бўйича илмий-тадқиқот, илмий-педагогик ва амалий-ишлаб чиқариш фаолиятга тайёрлаш ҳисобланади.

«Инвесторларни қўллаб қувватлаш ва ҳуқуқларини ҳимоялаш» фани магистратуранинг 5А340607 – «Халқаро молиявий бозорлардаги операциялар», 5А340608 – «Қимматли қоғозлар ва биржа иши», 5А340614 – «Инвестициялар бозорларини бошқариш», 5А340708 – «Банкларнинг қимматли қоғозлар билан операциялари» мутахассисликларини асосий фанларидан бири бўлиб, бу фан кўрсатилган йўналишлар доирасидаги бошқа фанларга асосланади ва улар билан узвий боғланган.

«Инвесторларни қўллаб қувватлаш ва ҳуқуқларини ҳимоялаш» фани доирасида магистрант-талабалар билимига, ўқувига ва кўникмасига қуйиладиган талаблар

Талабалар фанни ўрганиш натижасида фанни ўқитишдан кўзланган мақсад ва вазифаларга эришишлари лозим, шу доирада олган билимларини, ўқувларини ва кўникмаларини илмий-тадқиқот, илмий-педагогик ва амалий-ишлаб чиқариш фаолиятларида кўрсатилган таълим йўналишлари бўйича Давлат Таълим Стандартларида талаб қилинганидек самарали қўллаш олишлари керак.

Фанни ўқитишдаги янги технологиялар

Талабаларга замонавий усулда фанни ўргатиш ва уларнинг билимини баҳолаш учун қуйидаги технологиялар ва материаллардан фойдаланилади:

-талабаларни аудиторияда ва аудиториядан ташқари ўқитишнинг, мустақил таълимнинг илғор педагогик усуллари;

-ўқитишнинг техник воситалари, ўқув фильмлари, слайдлар, дидактик материаллар, плакатлар, тестлар, амалий масалалар, иш ўйинлари, кўргазмали куруллар, электрон материаллар, статистик ахборот, тарқатма ўқув материаллари, методик кўрсатмалар, янги дарсликлар, маъруза матнлари, монографиялар;

-тегишли қонуний ва меъёрий ҳужжатлар;

-фан бўйича халқаро ва Ўзбекистон тажрибасига оид тегишли материаллар;

-компьютер-ахборот технологиялари, махсус дастурлари ва ИНТЕРНЕТ ёрдамида фанга тегишли билим ва материаллар;

-талабалар билимини мунтазам жорий, оралиқ ва якуний баҳолашда суров, рефератлар ёзиш, тест-текширув, амалий масалалар ечтириш усулларида фойдаланиш;
-иктидорли талабаларга фан доирасида чуқурроқ, қўшимча ва мустақил ишлашлари учун шароитлар яратиб бериш;
- мутахассисларнинг илмий-амалий мақолалари, молия бозори (МБ) ва қимматли қоғозлар бозорида (Қ.Қ.Б) инвесторларни қўллаб қувватлаш ва ҳуқуқларини ҳимоялаш бўйича расмий ахборот бюллетенлари ва ҳисоботлар.

Фанни ўқитиш семестрлари ва услубий кўрсатмалар

«Инвесторларни қўллаб қувватлаш ва ҳуқуқларини ҳимоялаш» фани магистратуранинг 5А340607 – «Халқаро молиявий бозорлардаги операциялар», 5А340608 – «Қимматли қоғозлар ва биржа иши», 5А340614 – «Инвестициялар бозорларини бошқариш», 5А340708 – «Банкларнинг қимматли қоғозлар билан операциялари» (танлов асосида) мутахассисликларида биринчи семестрда 20 ҳафта давомида ушбу дастур асосда ўқитилади.

Фанни ўқитиш мобайнида дастурнинг фанни ўқитишдаги янги технологиялар бандида келтирилган материаллар ва технологиялар услубий кўрсатмалар сифатида қабул қилиниши мумкин.

Фанни ўрганиш маъруза ва амалий машғулот шаклида аудиторияда ўтиш усулида амалга оширилади. Талабалар аудиторияда олган назарий ва амалий билимларини мустақамлаши учун мустақил таълим киритилган. Ўтилган мавзулар бўйича тингловчиларнинг мустақил ўрганиши учун уй вазифалари берилади ва уларни бажарилганлиги даражаси рейтинг ёрдамида баҳоланади. Уларнинг олган билимларини назорат қилиб боришнинг тест-синов, оралиқ, жорий ва якуний баҳолаш усуллари қўлланилади. Ўқув жараёни рейтинг тизими оғзаки ва ёзма усуллари асосида ташкил қилинади ва улар ўқитувчилар томонидан баҳоланади.

Умумий ва ўқув ишлари турлари бўйича ҳажми Давлат Таълим Стандартида «Инвесторларни қўллаб қувватлаш ва ҳуқуқларини ҳимоялаш» фанига жами 120 соат ҳажмда вақт ажратилган. Шундан, 80 соат (40 соат маъруза, 40 соат амалий машғулот) аудитория машғулотларига, 40 соат мустақил таълимга ажратилган. Фандан маъруза ва амалий машғулот ҳамда мустақил таълим ўқитувчилар раҳбарлигида аудиторияда ўтилади.

2. ФАН ДАСТУРИ

Маъруза машғулотларининг намунавий мавзуси.

Инвестициялар бозорида (ИБ) инвесторларни қўллаб қувватлаш ва ҳуқуқларини ҳимоялашнинг, хусусий жамғармаларни ҳимоялашнинг назарий асослари

Инвестициялар бозорида (молия ва қимматли қоғозлар бозорларида) инвесторларни қўллаб қувватлаш ва ҳуқуқларини ҳимоялашнинг долзарблиги, мақсади, вазифалари, тамойиллари, унинг иқтисодиётдаги ўрни ва аҳамияти;

ИБни мувофиқлаштиришда инвесторларни қўллаб қувватлаш ҳамда ҳуқуқларини ҳимоялаш (ИҚХХ) роли ва хусусиятлари, давлат сиёсати;

ИҚХХнинг назарий, методологик асослари ва муаммолари. ИҚХХ моделлари ва усуллари. 30 гуруҳи таклифлари. ИҚХХ давлат, жамоатчилик ва корпоратив моделлари ҳамда усуллари;

Хусусий жамғармаларни ҳимоялаш назарияси ва тизими;

ИҚХХ ва хусусий жамғармаларни ҳимоялаш тизимининг Ш.Шоҳаъзамий модели;

ИБда ИҚХХ ва хусусий жамғармаларни ҳимоялашнинг жаҳон тажрибаси.

Давлатнинг пул-кредит, бюджет-солиқ, инвестиция сиёсатларини таъсири ;

Ўзбекистонда ИҚХХ ва хусусий жамғармаларни ҳимоялашнинг ўзига хос хусусиятлари. Давлатнинг пул-кредит, бюджет-солиқ, инвестиция, хусусийлаштириш, ижтимоий сиёсатларини таъсири;

Инвесторларни қўллаб қувватлаш ва ҳуқуқларини ҳимоялаш, хусусий жамғармаларни ҳимоялаш тизими

ИБда ИҚХХ ва хусусий жамғармаларни ҳимоялаш тизими, унинг мақсади, инфратузилмаси ва унсурлари (инвесторлар, инвестициялардан фойдаланувчилар, инвестициялар савдосини ташкиллаштирувчилар, инвестициялар бозори фаолиятини мувофиқлаштирувчилар, инвестициялар бозорининг профессионал иштирокчилари, суд ва ҳуқуқ назорати тизими, суғурта, аудиторлик, юридик, ахборот, реклама ташкилотлари), ҳуқуқий асослари (қонуний-меъёрий ҳужжатлар), индустрияси, сифат кўрсаткичлари. Ш.Шоҳаъзамий модели асосида талқини;

ИБда ИҚХХ ва хусусий жамғармаларни ҳимоялаш тизими унсурлари турларининг таснифи, уларни ўзаро боғлиқликдаги фаолиятини ташкиллаштириш ва ривожлантириш. Ривожланган мамлакатлар ва Ўзбекистон тажрибаси, муаммолар.

Қимматли қоғозлар бозорида инвесторларнинг ҳуқуқларини ҳимоялаш ва фаоллигини қўллаб қувватлаш

Қимматли қоғозлар бозорида ИҚХХ аҳамияти, мақсади, роли, тамойиллари, тизими, вазибалари, функциялари, фаолияти механизми ва таркибий қисмлари (унсурлари), ҳуқуқий асослари (қонуний-меъёрий ҳужжатлар), индустрияси, сифат кўрсаткичлари. Сифат кўрсаткичларига ва инвесторларнинг фаоллигига таъсир этувчи омиллар (жумладан давлат ва корпоратив сиёсатлари, рисклар, инфляция, бозор ва ахборот шаффофлиги), уларни бошқариш. Ш.Шоҳаъзамий модели асосида талқини;

ИҚХХ масалаларида корпоратив бошқариш ва давлат стратегиялари; Ривожланган мамлакатлар ва Ўзбекистон тажрибаси, муаммолар.

Молия-кредит тизими бозорида инвесторларнинг ҳуқуқларини ва хусусий жамғармаларини ҳимоялаш

Молия-кредит тизими (банк ва банк бўлмаган молия муассасалар) бозорида инвесторларнинг ҳуқуқларини ва хусусий жамғармаларини ҳимоялашнинг аҳамияти, мақсади, роли, тамойиллари, инфратузилмаси вазибалари, функциялари, фаолияти механизми ва таркибий қисмлари (унсурлари), ҳуқуқий асослари (қонуний-меъёрий ҳужжатлар), индустрияси, сифат кўрсаткичлари. Сифат кўрсаткичларига ва инвесторларнинг фаоллигига таъсир этувчи омиллар (жумладан давлат ва корпоратив сиёсатлари, рисклар, инфляция, бозор ва ахборот шаффофлиги), уларни бошқариш. Ш.Шоҳаъзамий модели асосида талқини;

Инвесторларнинг ҳуқуқларини ва хусусий жамғармаларини ҳимоялашда корпоратив бошқариш, давлат ва Марказий Банк стратегиялари;

Ривожланган мамлакатлар ва Ўзбекистон тажрибаси, муаммолар.

Инвесторларнинг ҳуқуқларини ва хусусий жамғармаларини ҳимоялаш жараёнида содир бўлувчи баҳсларни ҳал қилиш

Инвесторларнинг ҳуқуқларини ва хусусий жамғармаларини ҳимоялаш жараёнларидаги баҳсларнинг турлари (ички ва ташқи), уларни содир бўлиши сабаблари ва ҳал қилиш усуллари (тинч йўли, апелляция, суд) ва зарурий аҳамияти;

Ривожланган мамлакатлар ва Ўзбекистон тажрибаси, муаммолар.

3. АМАЛИЙ МАШҒУЛОТЛАРНИНГ НАМУНАВИЙ МАВЗУСИ

Инвестициялар бозорида (ИБ) инвесторларни қўллаб қувватлаш ва ҳуқуқларини ҳимоялашнинг, хусусий жамғармаларни ҳимоялашнинг назарий асослари

ИБини мувофиқлаштиришда инвесторларни қўллаб қувватлаш ва ҳуқуқларини ҳимоялаш (ИҚХХ) роли, тамойиллари ва хусусиятлари, давлат сиёсатини ўрганиш;

ИҚХХ муаммолари;

ИҚХХ давлат, жамоатчилик ва корпоратив усуллари;*

Хусусий жамғармаларни ҳимоялаш назарияси ва тизими;

Давлатнинг пул-кредит, бюджет-солиқ, инвестиция сиёсатларини ИҚХХга таъсирини ўрганиш;

Ўзбекистонда ИҚХХ ва хусусий жамғармаларни ҳимоялашнинг ўзига хос хусусиятлари. Давлатнинг пул-кредит, бюджет-солиқ, инвестиция, хусусийлаштириш, иштимой сиёсатларини таъсирини ўрганиш;*

Инвесторларни қўллаб қувватлаш ва ҳуқуқларини ҳимоялаш, хусусий жамғармаларни ҳимоялаш тизими

ИБда ИҚХХ ва хусусий жамғармаларни ҳимоялаш тизими, унинг мақсади, инфратузилмаси ва унсурлари (инвесторлар, инвестициялардан фойдаланувчилар, инвестициялар савдосини ташкиллаштирувчилар, инвестициялар бозори фаолиятини мувофиқлаштирувчилар, инвестициялар бозорининг профессионал иштирокчилари, суд ва ҳуқуқ назорати тизими, суғурта, аудиторлик, юридик, ахборот, реклама ташкилотлари), ҳуқуқий асослари (қонуний-меъёрий ҳужжатлар), индустрияси, сифат кўрсаткичларини ўрганиш (Ш.Шохаъзамий модели асосида);

ИБда ИҚХХ ва хусусий жамғармаларни ҳимоялаш тизими унсурлари турларининг таснифи, уларни ўзаро боғлиқликдаги фаолиятини ташкиллаштириш ва ривожлантириш. Ривожланган мамлакатлар ва Ўзбекистон тажрибаси, муаммолар.*

Қимматли қоғозлар бозорида инвесторларнинг ҳуқуқларини ҳимоялаш ва фаоллигини қўллаб қувватлаш

Қимматли қоғозлар бозорида ИҚХХ аҳамияти, мақсади, роли, тамойиллари, тизими, вазибалари, функциялари, фаолияти механизми ва таркибий қисмлари (унсурлари), ҳуқуқий асослари (қонуний-меъёрий ҳужжатлар), индустрияси, сифат кўрсаткичларини ўрганиш.*

Сифат кўрсаткичларига ва инвесторларнинг фаоллигига таъсир этувчи омиллар (жумладан давлат ва корпоратив сиёсатлари, рисклар, инфляция, бозор ва ахборот шаффолиги), уларни бошқариш;

ИҚХХ масалаларида корпоратив бошқариш ва давлат стратегиялари;

Ривожланган мамлакатлар ва Ўзбекистон тажрибаси, муаммолар.

Молия-кредит тизими бозорида инвесторларнинг ҳуқуқларини ва хусусий жамғармаларини ҳимоялаш

Молия-кредит тизими (банк ва банк булмаган молия муассасалар) бозорида инвесторларнинг ҳуқуқларини ва хусусий жамғармаларини ҳимоялашнинг аҳамияти, мақсади, роли, инфратузилмаси вазибалари, функциялари, фаолияти механизми ва таркибий қисмлари (унсурлари), ҳуқуқий асослари (қонуний-меъёрий ҳужжатлар), индустрияси, сифат кўрсаткичларини ўрганиш.*

Сифат кўрсаткичларига ва инвесторларнинг фаоллигига таъсир этувчи омиллар (жумладан давлат ва корпоратив сиёсатлари, рисклар, инфляция, бозор ва ахборот

шаффофлиги), уларни бошқариш;

Инвесторларнинг ҳуқуқларини ва хусусий жамғармаларини ҳимоялашда корпоратив бошқариш, давлат ва Марказий Банк стратегиялари;

Ривожланган мамлакатлар ва Ўзбекистон тажрибаси, мавжуд муаммолар.

Инвесторларнинг ҳуқуқларини ва хусусий жамғармаларини ҳимоялаш жараёнида содир бўлувчи баҳсларни

ҳал қилиш

Инвесторларнинг ҳуқуқларини ва хусусий жамғармаларини ҳимоялаш жараёнларидаги баҳсларнинг турларини (ички ва ташқи), уларнинг содир бўлиши сабабларини умумий таҳлили;

Инвесторларнинг ҳуқуқларини ва хусусий жамғармаларини ҳимоялаш жараёнларидаги баҳсларни ҳал қилинишининг (тинч йўли, апелляция, суд орқали усуллари ёрдамида) жаҳон тажрибасини ўрганиш;

Ўзбекистонда инвесторларнинг ҳуқуқларини ва хусусий жамғармаларини ҳимоялаш жараёнларидаги баҳсларни ҳал қилиниши механизмини амалда қўлланишининг самарасини таҳлили.*

4. ТАВСИЯ ЭТИЛГАН МАВЗУЛАР БЎЙИЧА КЎРГАЗМА-НАМОЙИШ МАТЕРИАЛЛАРИ, ЎҚУВ ФИЛЬМЛАРИ ВА БОШҚА ДИДАКТИК МАТЕРИАЛЛАР

Ушбу дастурнинг фанни ўқитишдаги янги технологиялар, фанни ўқитиш семестрлари ва услубий кўрсатмалар бандларида кўрсатилганларнинг тегишлилари қўлланилиши, ҳамда керакли ташкилотларнинг сайт ва электрон почталаридан фойдаланиш мумкин. Бунда керакли ташкилотларнинг сайт ва электрон почталари кафедрани томонидан бериб борилади.

Тавсия этиладиган сайтлар

1. Фонд биржаларининг халқаро федерацияси <http://www.fibv.com/>
2. Қимматли қоғозлар бўйича комиссияларнинг халқаро ташкилоти <http://www.iosco.org/>
3. АҚШ Қимматли қоғозлар ва биржалар бўйича комиссияси <http://www.sek.gov/>
4. Европа иттифоқи директиваларининг тўлиғ матни <http://www.europa.eu.int/>
5. Франциянинг биржавий операциялари бўйича комиссияси <http://www.cob.fr/>
6. Италиянинг фонд бозори бўйича комиссияси CONSOB <http://www.consob.it/>
7. Испаниянинг фонд бозори бўйича миллий комиссияси CNMV <http://www.cnmv.es/>
8. Австралиянинг қимматли қоғозлар ва инвестициялар бўйича комиссияси ASIC <http://www.asic.gov.au/>
9. Ўзбекистон Республикаси Давлат Марказий Депозитарийси <http://www.deponet.uz/>
10. «Тошкент» РФБ <http://www.uzse.com/>
11. Ўзбекистон Республикаси Давлат Мулки Қўмитаси қошидаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш Маркази <http://www.atm.uz/>
12. Журнал «Рынок ценных бумаг» (РФ) <http://www.rcb.ru/>
13. ОЭСР <http://www.oecd.org/>
14. Европа инвестиция банки European Investment Bank <http://www.eib.org/>
15. Европа тикланиш ва тараққиёт банки European Bank for Reconstruction and Development <http://www.ebrd.com/>
16. Европа ва Осиё мамлакатлари фонд биржалари Федерацияси Federation of

Euro-Asian Stock Exchanges <http://www.feas.org/>

17. Европа фонд биржалари Федерацияси Federation of European Stock Exchanges <http://www.fese.be/>

18. Шимолий Америка фонд биржалари Федерацияси Federacion Iberoamericana de Bolsas de Valores <http://www.fiabv.org/>

19. Меррил Линч Merrill Lynch <http://www.ml.com/>

20. Морган Стэнли Morgan Stanley <http://www.ms.com/>

21. Джи.Пи.Морган J.P.Morgan & Co. <http://www.jpmorgan.com/>

22. Буюк Британия, Молиявий хизматлар бўйича Кенгаш The Financial Services Authority <http://www.fsa.gov.uk/>

23. Германия, Қимматли қоғозлар ва фьючерслар бўйича Комиссия Bundesaufsichtsamt fur den Wertpapierhandel <http://www.bawe.de/>

24. Гонконг, Қимматли қоғозлар ва фьючерслар бўйича Комиссия Securities and Futures Commission <http://www.hksfc.org.hk/>

25. ХХР, Хитой фонд бозори бўйича Комиссия China Securities Regulatory Commission <http://www.csrc.gov.cn/>

26. Малайзия, Қимматли қоғозлар бўйича Комиссия Securities Commission <http://www.sc.com.my/>

27. Россия Федерацияси, Қимматли қоғозлар бўйича Федерал комиссия <http://www.fedcom.ru/>

28. Япония, Молия Вазирлиги <http://www.mof.go.jp/>

Рейтинг агентликлари:

1. Moody*s Investors Service <http://www.moody.com/>

2. Standard & Poor*s <http://www.standardpoor.com/>

3. Fitch IBCA <http://www.fitchibca.com/>

4. Duff & Phelps Credit Rating Co. <http://www.dcrco.com/>

5. *Илмий тадқиқот ташиқлотлари ва консалтинг фирмалари:*

6. Брайан Тэйлор тадқиқотлари Global Financial Data <http://www.globalfindata.com>

7. Иқтисодий тадқиқотлар Миллий бюроси (АҚШ) National Bureau of Economic Research <http://www.nberws.nber.org/papersbyprog/>

8. Акциялар Немис институти Deutsches Aktieninstitut e.V. <http://www.dal.de/>

9. Internet Trading Group <http://www.internettrading.ru/>

Ахборот агентликлари:

10. Dow Jones Co. <http://www.dowjones.com/>

11. Reuters <http://www.reuters.com/>

12. Telestock <http://www.teleserv.co.uk/>

5. ЎЗЛАШТИРИШ НАЗОРАТИ

Ушбу фан бўйича ўқув режада жами 120 соат ажратилган бўлиб, шундан 40 соат маъруза, 40 соат амалий иш, 40 соат мустақил таълим. Ўқув жараёни давомида талаба тўплаши мумкин бўлган максимал балл 120 га тенг бўлиб, шундан жорий баҳолашга 48 балл, оралик баҳолашга 36 балл ва якуний баҳолашга 36 балл ажратилади. «Ёзма иш» вариантлар бўйича тузилиб, у ўқув дастурига тўлиқ мос келиши таъминланади ва талабалар рейтинг тизими асосида белгиланади.

Жорий баҳолаш ва оралик баҳолаш турлар ва белгиланган баллар миқдори (ўқув режасида фанга семестр (ўқув йили) учун ажратилган соатнинг 70%) ўқитилаётган фанга маъсул бўлган кафедранинг қарори билан мавзунинг мураккаблигига ва зарурийлигига қараб қуйидаги ишларга тақсимланади:

- магистратура тингловчисининг ўқув жараёнидаги давомати ва фаоллиги;

- амалий машғулотларга тайёргарлик даражаси;
- фан бўйича қонуний ва меъёрий ҳужжатларни конспектлаш;
- долзарб мавзулар бўйича реферат ёзиш;
- мустақил таълим учун берилган назорат ишларини бажариш;

Яқуний баҳолашда фан бўйича дастур тўла ўтилгандан сўнг магистратура тингловчисининг билими баҳоланади. Яқуний баҳолашга ажратилган баллар миқдори, ўқув режасида фанга ажратилган соатнинг 30% миқдориди белгиланади. Барча фанлар бўйича яқуний баҳолаш босқичи «Ёзма иш» усулида ўтказилади.

Оралиқ баҳолаш тури «Ёзма иш» усулида ёки бошқа усулларда (оғзаки, тест, химоя ва хоказо) ҳам ўтказилиши мумкин. Олий таълим муассаси фанлар учун баҳолаш турларининг ҳар бири бўйича рейтинг балларини ҳисоблаш механизмини ишлаб чиқади ва услубий кенгашда тасдиқланади.

Семестр ўқув йили давомида ўқитиладиган фан бўйича максимал 55 ва ундан юқори фойизни тўплаган магистратура тингловчиси қониқарли ўқиётган (академик қарздор) деб ҳисобланади. Фанлар бўйича максимал баллнинг 55% идан кам балл тўплаган магистратура тингловчиси қониқарсиз ўқиётган деб ҳисобланади.

Семестр давомида фанлар бўйича тўпланган баллар қуйидаги ўзлаштириш кўрсаткичи билан баҳоланади:

- 86 фойиздан 100 фойизгача (103.2 баллдан 120 баллгача);
- 71 фойиздан 85 фойизгача (85.2 баллдан 102 баллгача);
- 55 фойиздан 70 фойизгача (66 баллдан 84 баллгача).

«Ёзма иш» вариантларини баҳолаш мезонлари кафедра мажлисининг баённомалари билан тасдиқланади.

6. АДАБИЁТЛАР

Асосий адабиётлар

1. Каримов И.А. Ўзбекистон ХХI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт қафолатлари. – Т.: Ўзбекистон, 1997.
2. Каримов И.А. Ўзбекистан буюк келажак сари. – Т.: Ўзбекистон, 1998.
3. Абдуллаев Ё., Шоҳаъзамий Ш.Ш. Қимматли қоғозлар.100 савол ва жавоб – Т.: Меҳнат, 1997, - 260.
4. Бутиков И.Л. Қимматли қоғозлар бозори. – Т.: Консадитинформ, 2001. – 472 .
5. Шоҳаъзамий Ш.Ш. ва бошқалар. Тадбиркор қимматли қоғозлар бозорида. – Т.: Адолат, 2002.-275 б.
6. Шоҳаъзамий Ш.Ш. и др. Предприниматель на рынке ценных бумаг - Т.: Адолат, 2002.-275 с.

Кўшимча адабиётлар

1. Алексеев В.А. Рынок ценных бумаг – М: Финансы и статистика, 1993 – 250 с.
2. Биржевое дело: Учебник / Под. ред. В.А. Галанова, А.И. Басова. – М.: Финансы и статистика, 1998. – 304 с.
3. Рынок ценных бумаг и его финансовые институты: Учебное пособие / Под. род. В.С. Торкановского, - СПб.: АО «Комплект», 1994. – 412 с.
4. Тьюлз Р., Бредли Э., Тьюлз Т. Фондовый рынок – 6-е изд.: пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1997 – VIII – 648 с. (Университетский учебник).
5. Шарп У., Александер Г., Бэйли Дж. Инвестиции: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1999 – XII, 1028 с.
6. Информационные бюллетени РФБ. «Ташкент»
7. Информационные бюллетени «Рынок ценных бумаг», Агенства «Консаудитинформ»

Ўзбекистон Республикасининг молия, банк, қимматли қоғозлар бозорига оид қонуний-меъёрий ҳужжатлар.- система «ПРАВО».